

Jednejme spolu po příkladu Kristově II.

Efezským 4,1-6

Milé sestry, milí bratři, podruhé se zastavujeme nad Dohodou o způsobu vzájemného jednání. Dnes si připomeneme další tři výzvy.

4. Učme se využívat naší rozdílnosti ke společnému růstu – „Každému je dáván projev Ducha ke společnému prospěchu“ (1K 12,4-1). Zaznívají zde dvě důležitá slova: „rozdílnost“ a „společný růst“. Věci „rozdílné“ a věci „společné“. Pavel to ilustruje na rozmanitosti *charismat*, tedy darů, které Bůh svěřuje své církvi a jednotlivým křesťanům. Všechna tato obdarování daná jednotlivcům, jsou zároveň dána ke službě druhým a k budování růstu a jednoty celé církve. V NZ nacházíme hned několik seznamů takový darů (Ř 12,6-8; 1K 12,4-11.28-31; Ef 4,11; 1Pe 4,11). Je tu tedy široká plejáda Božích darů, které Pán Bůh svěřuje jednotlivým křesťanům a tím pádem i celé církvi. Boží povolání, dary a požehnání nikdy nevytváří solitéry. Pavel rád používal pro církev obraz *těla* a jednotlivé křesťany za údy *Kristova* těla. A je to velice příhodný příměr. Tělo je krásným příkladem jednoty v různosti. Všechno zde má své místo a musí existovat ve vzájemné harmonii. Jakmile dojde v jedné části těla k problému, pocítí to celé tělo. Všechny údy a orgány, ačkoli mají každý jinou funkci a účel, musí sloužit jednomu jedinému – zajištění života organismu, těla.

V naší Dohodě čteme výzvu: Učme se využívat naší rozdílnosti ke společnému růstu. Každý jsme jiný v mnohém ohledu. Ať už je to odlišnost v rodinné výchově, která nás předznamenala, ať už je to rozdílnost v sociálním zařazení, ve vzdělání, v rysech osobnosti, anebo také v obdarování, která nám Pán Bůh dal, vždy je velmi důležité, co s tím uděláme. Jak s tím naložíme. Bude nás naše odlišnost rozdělovat, nebo naopak stmelovat? Nastat může dost dobře obojí. Příkladů bychom asi v dlouhých dějinách křesťanstva našli mnoho. Kdy nás naše rozdílnost může navzájem vzdalovat a kdy naopak táhnout k sobě? Vzdalovat nás od sebe bude tehdy, staneme-li se „vesmírem sami pro sebe“. I v církvi je to možné. Náhorné je to už na příkladu církve právě v Korintu. Ne nadarmo právě jim Pavel psal dlouhou stať o církvi jako těle, kde jednotlivé údy potřebují jeden druhého a nemohou se stavět proti sobě. V Korintu nastala situace, kdy se sbor rozštěpil na základě obdivu k různým vůdcům církve. V Korintě byl také velký výskyt mimořádných duchovních projevů a darů. Zdá se, že i zde měli tendenci se jeden vůči druhému vymezovat než vytvářet jednotu. Proto to slovo o tom, že všechny údy – ty viditelnější i ty méně viditelné, jsou všechny stejně důležité a potřebují se navzájem. Na korintském sboru vidíme, že i velké bohatství a pestrost duchovních darů, třeba i mimořádných projevů, zázračných projevů, nezaručí jednotu církve. Pokud se z křesťanů stane společenství solitérů, je věc evangelia silně ohrožena, byť se zde konaly sebevětší divy a zázraky. Rozdílnost křesťanů se může stát problémem tehdy, pokud v něm převáží sobecké touhy – touhy po zviditelnění, uznání, moci. Dějiny církve také toto znají. Je to stav, kdy druhého, bratra či sestru, začnu vnímat spíše jako konkurenci než jako obohacení.

Ovšem může z Boží milosti nastat i to druhé. Totiž že naše rozdílnost se nestane zdrojem rozdělení, ale naopak hluboké jednoty. Kdy to může nastat? Může to nastat tehdy, když porozumíme té již zmíněné biblické symbolice církve jako těla Kristova. Totiž, že v církvi nejsme vesmírem, který je tu sám pro sebe. Bible nám říká: „Každému je dán zvláštní projev Ducha ke společnému prospěchu“ (1K 12,7). Neobejdeme se jeden bez druhého. Naše rozdílnost lidská, osobnostní, a také rozdílnost v obdarování je úmyslným Božím záměrem. Bůh není uniformní, je tvořivý, a zároveň vše spojuje v jednotu a harmonii. A církev je vyjádřením tohoto Božího záměru. Mnohostí, pestrostí, odlišností k harmonii a jednotě. Není to úkol lehký, protože naše lidská porušenost nás táhne k soliterismu. K oddělení od Boha i od druhého člověka, k tomu být sám sobě bohem, být sám sobě vesmírem. Ale takto nás Bůh nestvořil. Stvořil nás pro společenství – se sebou samým a s ostatními lidmi. Proto nemusíme odlišnost bratra a sestry vnímat jako ohrožení, jako konkurenci.

5. Povzbuzujme se, umějme ocenit snahu – „Nakonec, bratři, radujte se, napravujte své nedostatky, povzbuzujte se, buďte jedné mysli, žijte v pokoji a Bůh lásky a pokoje bude s vámi“ (2K 13,11). Pátá výzva Dohody s tímto úzce souvisí: „Povzbuzujme se, umějme ocenit snahu“. K vnitřnímu růstu církve dojde tehdy, když nebudeme svou odlišnost vnímat jako konkurenci, ale jako příležitost pro vzájemné obohacení. Vzájemné povzbuzování nám v tomto zápase o růst církve může významně pomoci. Pán Bůh svěřuje své dary ke službě nedokonalým lidem. To jistě není alibi pro šlendrián. V církvi se dá sloužit také laxe a liknavě. O to zde ale nejde. Jde o to, že i když se snažíme nějakou službu ve sboru vykovávat poctivě, odpovědně a s Božím požehnáním, přece se nevyvarujeme také i chyb a lidské nedokonalosti. Dokážeme to unést? Náš dnešní svět je hodně postaven na výkonu. Musíš být perfektní, dokonalý, žádný prostor pro chybu. Jistěže chceme také v církvi držet jistou kvalitu, úroveň a nároky. Neměli bychom ovšem připustit, aby se ze sboru, který usiluje o kvalitu rozmanitých služeb, stal sbor perfekcionista. Ve sboru perfekcionista neobstojí nic, co není dokonalé. Ovšem tlak na dokonalost vytváří dosti těžce snesitelné napětí. Které kázání je ale dokonalé? Který program v besídce, v dorostu, v mládeži je dokonalý? Která sborová akce je dokonalá? Co lidského, byť vedeného Duchem Božím je dokonalé? Církev je na

své pozemské cestě jistě tělem Kristovým, ve kterém působí Duch svatý, ale je to také společenství lidí. Lidí omylných, chybuících a nedokonalých. Obě stránky života církve se zde potkávají. To dokonalé působení Boží milosti a spásy a nedokonalé působení lidské. A ta Boží mise ve světě se nějak nebála svěřit do rukou nedokonalých lidí. Slovy Pavlovými: „*Ten poklad máme v hliněných nádobách, aby bylo patrné, že tato nesmírná moc je Boží a není z nás*“ (2K 4,7). Kdo by si byl pomyslel, že ta Dvanáctka kolem Ježíše, jednou změni svět? Ani po třech letech usilovného Ježíšova snažení se nezdá, že by byli nevhodnějšími kandidáty. Ale Ježíš s nimi pořád počítal i přes jejich nechápavost a slabost. Dal jim důvěru, povzbuzoval je i káral, ale nevzdal to s nimi. Jen díky tomu mohli vyrůst ve vůdce první církve.

Co to znamená pro sbor a pro církev? Učme se navzájem přijímat a povzbuzovat navzdory naší lidské slabosti a nedokonalosti. Učme se povzbuzovat ty, kdo ve sboru slouží, nebo by chtěli či mohli. Pokud je sbor příliš kritický a náročný na dokonalost služeb a služebníků, narůstá strach se do něčeho pustit. Kde ale panuje atmosféra povzbuzování a vděčnosti, mohou lidé nabýt větší odvahy, mohou snáze rozvinout potenciál, který jim Pán Bůh dal. To jistě vůbec neznamená souhlasit s polovičatostí nebo laxností ve službě. Jde spíše o ty, kteří často pracují s nadšením, elánem, obětují mnoho času a sil, mají snahu, ale ne všechno se povede tak dokonale; zkusme nebýt kritičtí, zkusme to jinak. I případná výhrada nebo upozornění se dá říci různě. Jde dotyčného zpraždit, že už se na hodně dlouho jen tak do něčeho nepustí, anebo lze ocenit to dobré a pomoci porozumět tomu, v čem by dotyčný mohl ještě poporůst. Tu samou věc lze říci velmi odlišnými způsoby. Způsobem, který spíše ušlápne, nebo naopak druhého motivuje, že sám bude chtít dále růst. Je zajímavé, že v biblickém slově povzbuzení (parakalein) jsou rovným dílem zastoupeny oba odstíny, které my často považujeme za protikladné. To slovo znamená podle kontextu buďto *povzbuzení* nebo *napomenutí*. Obojí se ale potřebujeme učit dávat i přijímat. Kéž se umíme povzbuzovat, oceňovat, podírat a když je třeba upozornit na nedostatek, napomenout, kéž se tak děje citlivě, způsobem, ve kterém nebude chybět i povzbuzení.

6. Komunikujme spolu citlivě, v lásce, se zájmem o druhého, přímo (bez pomluv), bez odsuzování. Usilujme o láskyplnou komunikaci napříč skupinami a generacemi ve sboru – „*Jeho ústa mluví, čím srdce přetéká*“ (Lk 6,43-43). Hovoříme dnes o hledání jednoty v naší různosti, o povzbuzování se navzájem. Jistě s tím souvisí i šestý bod naší Dohody, který se zaměřuje na oblast naší vzájemné komunikace. Komunikace znamená spojení. I o silnicích, které spojují různá místa, se říká, že to jsou pozemní komunikace. Ne všechny způsoby, jak spolu hovoříme a jak se k sobě stavíme, vytváří spojení, mosty. Některé způsoby vytváří naopak propasti. Spojení je přerušeno. Kabel se někde přetrhl, ve vedení nastal zkrat. Dohoda se snaží povzbudit takový způsob komunikace, který vytváří mosty a předchází propastem. Mluví se v ní o citlivosti, lásce, zájmu o druhého, o vyvarování se pomluv a odsuzování. Nejčastěji (jistě ne výlučně) komunikujeme formou slov – slovem mluveným či psaným. Co do svých slov a do své komunikace vkládáme? Je naše slovo něčím, co buduje, přináší život, nebo svými slovy spíše boříme? Vytváří naše slova prostor pro spojení, buduje mosty? Nebo spíše vytváří napětí a propast? Každý máme jistě zkušenost s obojím. Jistě jsme už jsme od druhých slyšeli nebo i sami řekli něco, co povzbudilo a zbudovalo a co naopak uzemnilo a zranilo; co vybudovalo most, spojení, a co ho naopak spolehlivě strhlo. V knize Přísloví se píše: „*V moci jazyka je život i smrt*“ (Př 18,21). A je to pravda. Slovem dokážeme povzbudit, zhojit, oživit, nebo také něco naprosto zničit. U Jakuba zase čteme, že jazyk je oheň. Jakub hovořil o negativní stránce lidské komunikace velmi jadrným způsobem: Jazyk, to je „*svět zla mezi našimi údy, poskvřňuje celé tělo a ničí celý náš život, sám podpalován pekelným plamenem*“ (Jk 3,6). Ano, i to je v moci řeči, v moci jazyka, v moci nezvládnuté komunikace. Může „ničit celý náš život“, celý svět našich vztahů. Jakub k tomu ještě přidává, že jazyk nedokáže ztrotit nikdo z lidí. Ztrotit různé šelmy člověk dokáže lépe než vlastní jazyk (Jk 3,7-8). Lze to ale jistě s Boží pomocí i jinak. V moci jazyka není jen oheň a smrt, ale i život. Ježíš nás upozorňuje na to, že čím srdce přetéká, to ústa mluví. Oblast naší vzájemné komunikace tedy zjevně leží hlouběji, než si někdy myslíme. Není to jen o komunikačních technikách a dovednostech. Je to především o našem srdci. O úklidu v našem nitru. O vyčištění chrámu našeho srdce. Kdo jiný, než Ježíš nám v tom může pomoci. On dodnes proměňuje srdce nás lidí, když mu to dovolíme. Přinese do našeho nitra totiž novou zkušenost. Zkušenost, že jsme Bohem přijati a nesmírně milováni. To je ta nová síla, která proměňuje srdce kamenná v masitá. Síla, díky které může, i ten podle Jakuba nezkratitelný svět jazyka, přinášet život a ne spalovat. Otevřeme se vždy znovu této nové a velké moci.

Neděle 10.9.2017 – Sbor CB Praha 3, M. Žemlička